

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea normelor privind costul energiei în perioada rece a anului și valoarea minimului de cheltuieli ale gospodăriei casnice pentru consumatorii casnici pentru perioada noiembrie 2024 - martie 2025

denumirea proiectului actului normativ

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea normelor privind costul energiei în perioada rece a anului și valoarea minimului de cheltuieli ale gospodăriei casnice pentru consumatorii casnici pentru perioada noiembrie 2024 - martie 2025 a fost elaborat de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale.

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

În vederea implementării recomandărilor din Raportul de audit al performanței „Contribuie Sistemul informațional „Vulnerabilitatea energetică” (SIVE) la un mecanism eficient de încadrare a consumatorilor casnici în categoriile de vulnerabilitate energetică, precum și de gestionare și monitorizare a măsurilor finanțate din Fondul de reducere a vulnerabilității energetice?”, aprobat prin Hotărârea Curții de Conturi nr. 18 din 30 aprilie 2024.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Pentru a atenua problema cu privire la majorarea prețurilor la energie, Guvernul Republicii Moldova a introdus o nouă strategie de reducere a sărăciei. În iulie 2022, a fost adoptată Legea nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice (FRVE). Legea stabilește măsurile și mecanismul de acordare a compensațiilor pentru consumul de energie pentru gospodăriile vulnerabile din punct de vedere energetic.

Menționăm că, în sezonul rece 2023 - 2024, au fost acordate două tipuri de compensații la energie:

- compensație pentru achitarea facturilor la energie;
- compensație la energie sub formă de plată monetară.

Este de remarcat că în total, sistemul de compensații a avut un impact asupra a peste 760000 de gospodării din Republica Moldova. Pentru sezonul rece 2023 - 2024, au fost alocate 2,59 miliarde lei pentru compensații la factură și plăți monetare.

Suplimentar, informăm că pentru sezonul rece a anului 2023-2024, compensația pentru achitarea facturilor la energie era acordată direct beneficiarilor în facturi, ceea ce complica procesul de acordare a compensațiilor de acest tip.

Astfel, pentru a simplifica procesul de acordare a compensațiilor se propune ca compensațiile să nu mai depindă de consumul real și să fie acordate exclusiv direct beneficiarilor pentru familiile cu venituri reduse. Acest lucru va oferi beneficiarilor flexibilitate în gestionarea cheltuielilor pentru perioada rece a anului.

În context, relevăm principalele obiective stabilite pentru sistemul de compensații în sezonul rece 2024 – 2025 sunt următoarele:

- Monetizarea sistemului de compensații în întregime (trecerea de la compensații în factură la compensații monetare pentru toate tipurile de încălzire);
- Decuplarea compensațiilor de consumul efectiv;
- Îmbunătățirea transferului de date și acuratețea datelor colectate de la alte instituții;

- Automatizarea și simplificarea proceselor;
- Îmbunătățirea mecanismelor antifraudă.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele modificări propuse sunt:

- Consumatorii casnici, care întrunesc criteriile de eligibilitate conform Legii nr. 241/2022 cu privire la fondul de reducere a vulnerabilității energetice, vor beneficia de compensație la energie sub formă monetară pentru sursa principală de energie. Valoarea compensației se va calcula individual, per fiecare gospodărie în parte, potrivit formulelor de calcul din Hotărârea de Guvern cu privire la aprobarea normelor privind costul energiei în perioada rece a anului și valoarea minimului de cheltuieli ale gospodăriei casnice pentru consumatorii casnici pentru perioada noiembrie 2024 - martie 2025. La calcularea compensației nu se va ține cont de calculul consumului istoric de energie a solicitantului din sezonul precedent dar se va lua în considerare norma aprobată a costului de energie.
- Prezenta hotărâre urmează să intre în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, deoarece sistemul informațional „Vulnerabilitatea Energetică” trebuie ajustat pentru a se conforma noilor prevederi ale acestui proiect de hotărâre. Menționăm că timpul necesar pentru aceste ajustări este foarte limitat deoarece compensația se acordă pentru perioada noiembrie - martie.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu au fost identificate opțiuni alternative pe domeniul de reglementare abordat.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Aprobarea modificărilor va simplifica administrarea compensațiilor pentru energie, oferind posibilitatea acordării acestora direct beneficiarului.

În acest mod distribuirea fondurilor publice va fi mai transparentă.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Pentru sezonul rece a anului 2024-2025, s-a elaborat un nou mecanism de acordare a compensațiilor pentru consumul de energie în temeiul Legii nr. 241/2022.

Având în vedere că acest mecanism este unul nou, costul bugetar pentru prestația socială „compensație la energie sub formă monetară” pentru sezonul rece a anului 2024-2025 va constitui valoarea de 2000000,0 mii lei.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Nu a fost identificat

4.4. Impactul social

Implementarea acestor măsuri preventive de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale va avea un impact social considerabil. Aceste măsuri vor asigura o distribuție eficientă și echitabilă a compensațiilor, minimizând riscurile de gestionare inadecvată. Totodată, măsurile vor promova echitatea socială, asigurând alocarea resurselor către cei care au cea mai mare nevoie, ceea ce va contribui la diminuarea inegalităților sociale.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Nu a fost identificat

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul nu comportă riscuri de discriminare și nu are impact asupra echității și egalității de gen.

4.5. Impactul asupra mediului
Nu a fost identificat.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Alte impacturi și informații relevante nu sunt.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională nu sunt identificate.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE nu sunt identificate.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului este plasat pe portalul guvernamental particip.gov.md unde poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13548
7. Concluziile expertizelor
Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție și expertizei juridice de către Ministerul Justiției. Informația privind rezultatele expertizelor anticorupție și juridice vor fi incluse după recepționarea rapoartelor de expertiză în sinteza obiectivelor și propunerilor/recomandărilor la proiectul de hotărâre.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Aprobarea proiectului de hotărâre nu implică modificări și completări în ale actele normative în vigoare din domeniu.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Vor fi necesare măsuri de organizare și implementare a opțiunilor incluse pentru a atinge obiectivele stabilite. Principale autorități implicate vor fi Ministerul Muncii și Protecției Sociale, Agențiile teritoriale de asistență socială și structurile lor subordonate și Casa Națională de Asigurări Sociale.

Secretară de stat

Corina AJDER